

voljo tega v šesti šoli v vreči po součencih šibati dati. Pa vendar jim je bilo zavoljo ubožnosti z nekimi pogodbami dovoljeno, gledišne igre igrati in si s tem živež služiti. Konec marca so bili trije učenci višjih šol zavoljo zanikernega življenja od profesorjev s šibami tepeni. Potem je bil najhuji iz šole iztiran, ker so pa pp. Franciskani za njega prosili, je dobil pričevalo, da je mogel drugejše v šolo hoditi. Tudi družega bi bili iztirali; ker je bil pa žlahnega stauú, so ga pustili. V začetku mesca maja 1651 so tragedijo igrali; za to so dali deželni stanovi 300 gold. premij, in perijohe so bile v nemškem in latinskem jeziku natisnjene. Mesca junija je bilo šestošolcom, ki so se prederznili meče nositi, to prepovedano. — V začetku šolskega leta 1652 so bili učenci, ki so prepozno prišli, toliko časa v prejšnem razredu zadržani, kolikor dni so zamudili; mudni repetentje pa so mogli toliko dni šolo pometati. 6. novembra je šla šolska mladost z učeniki v lepem redu na Roženpoh. Spotoma so rožnikranc in litanije molili. Drugi dan so vsako šolo posebej pregledovali in uboge v duhu in na živežu iz šol poslali in sicer po silni prošnji mestne gosposke, ker so taki učenci zgolj z moledvanjem se živili in tako mestnjane nadlegovali. Mole-dovanje jim je bilo večkrat prepovedano, kakor tudi ponočno petje pod okni. Pri sv. maši so mogli učenci klečati, in samo, kateri so bili žlahnega rodú, so smeli v kapelah biti in téh le grofje sedéti. V mesecu decembru 1652 je bilo kvartanje, ki je začelo mladost silno okuževati, oestro prepovedano, in hišni učeniki so zavoljo tega mnogokrat ob svoj zaslužek prišli. V februarju 1653 sta bila dva petošolca zavoljo zanikernega življenja proskribirana (menda ste bile nju imeni razglašene). Ta mesec učenci tudi en dan šole niso imeli, ker so deželni stanovi v Ljubljani turnir napravili, kakoršnega še ni bilo v tem mestu viditi. — Verh tega so se verstile mnogokrat spoved, sv. obhajilo in druge djanja službe božje s pogostimi deklematorično-dramatičnimi igrami. Zavolj tega je bilo mnogo dni brez šole.

Gosp. profesor Terstenjak je poslal tako učen kakor bistroumen in mičen spisek „o bogu Jarmogius“, o katerem je tudi v Novicah pisal.

## Povest od jezera v skalski dolini.

V 49. listu letošnjih „Novic“ so nam čast. gosp. Dav. Terstenjak nekaj povestic o jezerih med Slovenci priobčili in med temi tudi povest od velikega jezera v skalski dolini omenili. Naj še jaz povém, kar sem čul od tega jezera pripovedovati.

Neki kmet iz naše doline mi je namreč pravil, da je segalo jezero pol ure od Velenja proti okolici, ktera se „na Lambergu“ imenuje in 5 četertink proti Šuštajnu. Blizo Šuštanja pa ste bile dve planini, ki ste se vkup deržale. Jezero je tako dolgo v te pečine grizlo, da je pri Pohorji skale prederlo in skoz Gorenje na Pako izteklo in od tod v Savino se razlilo. Tako je namesti jezera skalska dolina postala. Od Skal pa so se nek na nasprotni hrib, kjer sadaj cerkva sv. Jakoba stoji, v čolnih vozili. Da je tukaj gotovo jezero bilo, bojda pričuje ime „sv. Juri na jezeru.“ Tudi je pri Šuštajnu kmet, ki se „Brodnik“ imenuje.

Pri Saleku je okolica, kateri se „pod Zalogom“ pravi. Še dandanašnji popevajo pesem od jezera v skalski dolini. To se vé, da vse kaže, da je svoje dni bilo tū jezero. Pa neki možje terdijo, da samo na imena se ni zanesti, kajti so lahko od drugih krajev tū sem prenešene. Ko bi bilo kedaj jezero tukaj bilo, bi tudi geologični stan zemlje moral to dokazovati, kar se pa pri preiskavi dveh učenih mož nek ni našlo. Čul sem tudi, da je pri Mozirji od Lituša do Gornjega grada veliko jezero stalo, enako tudi v Logarjevi dolini, kjer Savina izvira. Preiskave resnice prepustimo v tej reči učenim!

Vijanski Janko.

## Novičar iz avstrijskih krajev.

**Iz Beršeca primorske Istrije** 18. jul. — 2. dan t. m. je na veliki Učki toča dosti škode storila; padala je debela kakor srednje jajca, rogljata in tudi po več se jih je skupej deržalo. Oklestila je žito dobro, se zná, in tudi živali (ovce) je ranila do kervi, ktere je dosegla. Žito se zná v gorah še obrasti, ker je bilo še zeleno. — 11. dan t. m. je strašna ploha en del lepe dolinice in loga poleg Cepiča zadela, poškodovala je zeló travnike in njive Cepiške in Berške občine in zasula s silno vodo iz bregov in blatom, peskom in kamnjem, da ni mogoče kositi.

**Iz Goriškega.** Židnih mešičkov smo sploh precej pridelali. Kako se bo pa terta obnesla, se ne da nič gotovega reči, ker se je — Bogu bodi potoženo — tudi letos tertna boleznin začela kazati. Upati pa je, da ne bo tako huda, kakor je bila pretečene leta.

**Iz Ljubljane.** 21. t. m. je prišel Nj. eksc. gospod grof Giulaj, poveljnik druge armade, v Ljubljano in je bil o prihodu s streljanjem topov in zobešenjem vélicege bandera na gradu počasten. — Spisek gospodov, ki so bili k slovesnemu odpertju železnice iz Ljubljane v Terst povabljeni, je prišel na svitlo in se jih šteje 307, med kterimi jih je od gg. poglavarjev v Terstu in Ljubljani povabljenih 70. — V četrtek zvečer je bila v ljubljanskem gledišu beseda in vesela igra v podporo Lašiških pogorelcov. 381 gld. 10 kr. je bil vspeh tega večera. — 28. t. m. se bodo začele vožnje za osebe po železnici v Terst. Kdaj se bo začelo blago voziti, se bo pozneje naznanilo.

## Novičar iz raznih krajev.

Nj. c. k. Veličanstvi, Cesar in Cesarica sta prišla 26. t. m. v Marija-Celj, kjer so ta dan sedemstolétnico te božje poti obhajali, sta 17. spoved in sv. obhajilo pobožno opravila in drugi dan v Išel se peljala, od kodar sta 22. v Laxenburg prišla. — 8. avgusta bota Nj. c. k. Veličanstvi potovanje na Oggersko nastopila in 1. septembra se zopet na Dunaj vernila. — Sliši se, da se bo v kratkem pokazalo, ali bodo štempeljske marke še dalje ostale ali ne. Mnoge krive rabe tajstih in prikratovanja državnega zaklada z njimi dajejo upati, da se ne bodo več tako rabile, kakor doslej in da se ne bodo v nekterih zadevah več rabile. — Omenili smo, da je Mazzini, kterege je poslednja prekucijska poskušnja 200.000 gold. stala, politiko na kol obésel. Ali je to res ali ne, se ne more terditi; toliko pa se smé reči, da mu je angleška vlada vediti dala, da ne bo več terpela, da bi puntarji v Londonu še dalje gnezdo imeli, iz kterege bi neprenehoma punt in nepokoj v druge dežele zanašali. — Béranger, naj slavniji pésnik francozki in ljubček celega naroda, je umerl 16. t. m. po dolgi in težki bolezni 77 lét star. — Francoski časniki pišejo, da je več zapersežnikov, ki so pred enem mescom zavoljo naklepa zoper življenje francozkega cesarja vhlapani bili, svoje hudodelstvo spovedalo in med družimi tudi Mazzini-ta kot vdeleženca imenovalo. — Poslednje poskušnje prekucijnikov v Italiji bodo tudi to dobro imele, da bo marsikdo spoznal, pri čem da je. Sliši se med drugimi, da je merjenje francozke vlade do napolitanske odjenjalo in francozki poslanec se bo skoraj da kmalo v Napol vernil. — Hudodelnik, kateri je v Carigradu knez Danilovega strica umoril, je prišel v oblast. — Vse Černogorce, kateri so iz svoje domovine pobegnili in ob meji Černogore prebivajo, bodo v Zader preselili. Tudi bivšemu predsedniku Jurju Petroviču je bilo rečeno, koj, ko se nekoliko popravi, Kotar zapustiti. — Najstarejši časopis je časnik „Gazzete de France“, kateri izhaja 226 let. — Iz Košic na Oggerskem pišejo, da so v ondošni okolici na poveršji zemlje premnogo kertov polovili, kakor če bi med temi živalmi kaka bolezen bila, ktera jih izpod zemlje preganja.